

INFORMÁTOR ASOCIÁCIE POLIO V SR

Ročník I. • Číslo 2 • November 1996

Foto: Ján Köböl

Milí priatelia,

dostávate do rúk druhé číslo informátora AP v SR. Priznám sa, zostavovalo sa omnoho ľahšie ako to prvé. Nielen preto, že odozva naň bola dobrá, ale najmä pre príspevky, ktoré ste zaslali. Ponúkame Vám vysvetlenie názvu detská obrna, aby sa nestávalo, že si ju budú mylíť s detskou mozgovou obrnou. V tomto čísle začíname uverejňovať na pokračovanie aj materiál o neskorých následkoch po polio, ktorý sme s dovoľením výboru Asociácie polio v Českej republike prevzali z ich informátora. Pokračujeme v rubrikách z prvého čísla z rubrik Minulosť a Vaše listy vyplýva, 20 sme mali celkom bohatú činnosť

V rubrike Vaše listy ma potešila úvaha Josefa Staněka. Vždy som mala rada spoločnosť ľudí a preto vravievam, že na starobu sa teším do domova dôchodcov, kde snáď budem môcť, iste už za sťažených zdravotných podmienok, pokračovať vo svojich aktivitách. Na základe úvahy pána Staněka mi napadla myšlienka, že sa nám možno podarí založiť nejaký penzión Polio alebo niečo podobné. Veď sme v najproduktívnejšom veku, ešte plní nápadov a iniciatív. Dajme hlavy dohromady a zabezpečme si príjemnú obrnársku starobu v kruhu ľudí, a ktorými sme sa vždy radi stretávali

Z počutia a z Vašich reakcií je zrejmé, že naša asociácia si začína vytvárať svoj imidž. Je to potešiteľné pre všetkých členov Rady AP v SR, že to, čo robíme, nevyjde nazmar. Dôkazom je i skutočnosť, že na jesenné víkendové stretnutie sa prihlásilo 113 členov aj s rodinnými príslušníkmi. Dá sa povedať, že je to 100%-ný nárast záujmu o takéto stretnutie z Vašej strany v porovnaní s prvým stretnutím v máji tohto roka v Dolnom Kubíne. Ak to pôjde takto ďalej, na ďalšom stretnutí na budúci rok by to, čo do počtu účastníkov, mohli byť už také mini Janské Lázně. A to je to, čo by sme všetci obrnári chceli

Zostavovateľka: MMM

DETSKÁ OBRNA, NIE DMO

Mnohí z nás sa stretávajú s nepochopením u niektorých ošetrojúcich lekárov. Tito nás diagnostikujú ako postihnutých následkami po DMO - detskej mozgovej obrne a nie postihnutých následkami po poliomyelitíde - detskej obrne. Preto si dovoľujeme uverejniť stručný vysvetľujúci materiál, ktorý pre nášho predsedu spracoval ešte v roku 1994 MUDr. Anton Moyš, primár neurologického oddelenia Nemocnice s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši

POLIOMYELITIS ANTERIOR ACUTA, ĽUDOVO ZVANÁ DETSKÁ OBRNA

Ide o akútne infekčné ochorenie, ktoré postihuje prevažne deti, vzniká v letnom období obvykle v epidémiách. Ochorenie sa vyskytovalo nepochybne už v praveku, výrazné epidémie boli v minulom storočí. Na našom území bola posledná epidémia v roku 1960. Odvtedy u nás **poliomyelitída** nebola zaznamenaná. V súčasnej dobe prebieha v našom štáte akcia, výsledkom ktorej by malo byť zaradenie Slovenska medzi štáty, v ktorých je poliomyelitída zlikvidovaná.

Vyvolávateľom ochorenia je veľmi malý vírus, ktorého cieľom pôsobenia je určitá časť sedej hmoty - teda buniek v mieche, mozgovom kmeni, výnimočne v mozgu. Napádané sú nervové bunky, ktoré priamo riadia hybnosť priečne pruhovaného svalstva. Činnosťou vírusu sú ničené, z čoho rezultuje klinický obraz: chabé obrny, následné hypotrofizácie až atrofizácie kostrového svalstva. Výskyt takýchto priebehov ochorenia v epidémiách bol pomerne malý. 80-90% infikovaných buď nemali žiadne príznaky, alebo len ťažkosti pripomínajúce chrípkové ochorenia. Keďže prenos vírusu z človeka na človeka bol priamy, kvapôčkovou infekciou, infikovanou potravou alebo vodou, boli práve títo pacienti rozhodujúci v šírení epidémie, 10-20% pacientov bolo postihnutých obrnami.

Najnebezpečnejšou formou poliomyelitídy bola takzvaná Landryho forma, kedy boli postihnuté bunky inervujúce dýchacie svalstvo s následným smrteľným zakončením choroby. Frekvencia takýchto smrteľných prípadov bola v rôznych epidémiách rôzna a pohybovala sa od 5 do 40% pacientov postihnutých obrnou.

U mnohých pacientov, ktorí prekonali poliomyelitídu, ostali trvalé, doživotné následky. Sú to chabé obry lokalizované najčastejšie na svalstve končatín a trupu. Svaly sú hypertrofické až atrofické, v týchto miestach sú tiež poruchy prekrvenia. Ak ochorenie postihlo dieťa, ktoré po prekonaní poliomyelitídy ešte rástlo, vznikali ďalej deformity kostí, najčastejšie skrátenie postihnutej končatiny. Prekonané ochorenie zanechávalo trvalú, celoživotnú imunitu. Keďže kauzálna (príčinná) liečba rozvinutej choroby nie je známa, používala sa liečba symptomatická. Najznámejšie sú horúce zábaly podľa sestry Kenneyovej. U pacientov postihnutých poliomyelitídou je to dlhodobá, opakovaná, niekedy celoživotná rehabilitácia

K prelomu v histórii poliomyelitídy došlo po objave možnosti významne zasiahnuť do obranyschopnosti človeka v prevencii. Myšlienka prevencie je nasledovná: Keďže vieme, že prekonaná choroba doživotne chráni človeka pred novou nákazou, podajme mu tak upravený vírus, aby bol dostatočne silný na vyvolanie obrany schopnosti, ale tak slabý, aby nedokázal vyvolať samotné ochorenie spojené s obrnami. Problém sa podarilo vyriešiť koncom 50-tych rokov. Najskôr sa aplikovala metóda podľa Salka, definitívne potom oslabený vírus metódou podľa Sabina. Výhodou tejto metodiky je jednoduché podávanie vakcíny v sirupe. Očkovanie proti poliomyelitíde bolo zavedené ako povinné, čím sa podarilo zamedziť ďalším ochoreniam.

Ľudový názov „detská obrna“ pre poliomyelitídu nebol zvolený šťastne. Jestvuje totiž skupina ochorení nazývaná detská mozgová obrna a v laickej verejnosti sú tieto ochorenia zamieňané, hoci ide o úplne odlišné chorobné stavy. O poliomyelitíde, teda detskej obrne, bolo pojednané vyššie. Na rozdiel od nej je detská mozgová obrna ochorenie vznikajúce pred a počas pôrodu dieťaťa následkom poruchy dodávky kyslíka do tela plodu, prípadne dieťaťa. Pretože mozog je orgán najcitlivejší na nedostatok kyslíka, najzrejmejšie poruchy vznikajú v ňom. Obrny takto vzniknuté sú vždy spastické, na rozdiel od poliomyelitídy, kde sú chabé. U detskej mozgovej obrny sa vyskytujú poruchy vyššej nervovej činnosti. No a kým poliomyelitída sa od roku 1960 neobjavila, detská mozgová obrna sa vyskytuje aj dnes.

MUDr. Anton Moyš

MINULOSŤ PRÍTOMNOSŤ BUDÚCNOSŤ

Nezabudnuteľné chvíle

Si postihnutý poliomyelitídou (detskou obrnou) a máš pocit, že si sám? Príd' medzi nás! Nezabudni, že nikdy nie si sám, aj keď nemáš svoju pokrvnú rodinu, máš tu nás, my sme Tvoja rodina, preto neváhaj a príd', čakáme ťa! Kladiješ si otázku: "Kto ma čaká?" Je tu Asociácia polio v Slovenskej republike so sídlom v Trenčíne.

V dňoch 31.5.-2.6.1996 bola to práve rada asociácie polio, ktorá zorganizovala prvé víkendové stretnutie v krásnom meste na Orave a ešte krajšom, nadštandardnom hoteli Park, úplne bezbariérovom, v meste Dolný Kubín. Cieľom víkendového stretnutia bolo vzájomné spoznanie sa, prediskutovanie najaktuálnejších problémov, výmena skúseností, plány do budúcnosti a čiastočná rehabilitácia. Zišlo sa nás 52 zo všetkých kútov Slovenska a tvorili sme jednu veľkú rodinu.

Obrnári v Dolnom Kubíne

Tohto stretnutia som sa zúčastnila aj ja, i keď som mala rôzne obavy, ako snáď každý, keď ide niekam po prvý raz. Trvalo to však len do chvíle, kým som prekročila, ako sa hovorí, prah budovy. Vo vestibule hneď ku mne pristúpila milá pani, privítala ma a cítila som sa úplne ináč. Kto bola tá milá pani? Bola to tajomníčka Mgr. Mária Mruzková, neskoršie ako sme ju všetci nazývali Marika alebo usilovná včielka Maja. Prečo píšem, že sme tvorili jednu veľkú rodinu? Myslím, že tento pocit som nemala len ja, ale všetci zúčastnení. Hneď prvý večer pri zoznamovaní sa bolo povedané, že si budeme navzájom všetci tykať, bez ohľadu na vek. Všetky tykanie je dôverná záležitosť a zbližuje ľudí a tým, že sme si všetci tykali, zbližili sme sa. Tento fakt si veľmi cením a vážim.

Ubytovatí sme boli v dvojposteľových, perfektne vybavených izbách s kúpeľňou a WC. Hotel Park poskytuje ubytovanie i pre vodičiarov.

Počasie sme mali ako na objednávku, a tak väčšina účastníkov stretnutia trávila chvíle v bazéne, priamo v hoteli, iní sa opekali na slniečku na terase pri bazéne. Našli sa záujemci aj o saunu, solárium, masáže a cvičenie. Pri vychádzke po okolí sme navštívili nášho člena Milana Zápotočného, ktorý sa venuje predaju a servisu zdravotníckej techniky. Po večeri nám chvíle spríjemnili mladi oravskí umelci a pripomenuli nám ich kultúru peknými oravskými ľudovými piesňami. Samozrejme ku slovu sa dostal aj predseda Dr. Jozef Tlamka, ktorý nás oboznámil s plánmi AP a zodpovedal na konkrétne problémy poliomyelitikov. Pri tej príležitosti nám bolo odovzdané i prvé číslo Informátora AP

Staré príslovie hovorí: "Všetko má svoj začiatok, ale všetko aj svoj koniec." V neďelu, čím viac sa blížil čas odchodu, bolo mi smutno na duši. Utešovala som sa sama seba: "Všetko sa opäť stretneme." Našla som nových priateľov, stretla som sa so starými priateľmi ešte z čias, kedy sme na liečenie chodievali do Janských Lázní a keď Ty prídeš medzi nás, budeš mať ten istý pocit a bude Ťa s nami dobre.

Dovoľte mi, aby som sa v mene svojom, ale myslím, že i v mene všetkých, ktorí sme sa stretnutia zúčastnili, poďakovala všetkým členom rady AP a hlavne organizátorom za krásne, nezabudnuteľné chvíle, ktoré sme „v rodinnom kruhu“ prežili. Poďakovanie patrí i celému personálu hotela Park za vzornú obsluhu, starostlivosť a za spôsob jednanja, a akým k nám pristupovali

Viera Havliková, Brezno

Spolupráca slovenskej a českej AP

14.-16. júna t. r. sme sa zúčastnili ako zástupcovia slovenskej AP víkendového stretnutia spojeného s výborovou schôdzou českej AP vo Veselí nad Moravou. Bolo to príjemné priateľské stretnutie a navzájom sme si vymenili skúsenosti. Okrem členov výboru boli prítomní aj radoví členovia AP.

Zhodnotili prácu vo výbore, aktivity AP, Zvlášť kladne zhodnotili veľkú akciu - plavbu loďou po Vltave, ktorá sa uskutočnila 5. júna 1996. Informovali o medzinárodnej výstave zdravotníckych a kompenzačných pomôcok v Brne, ktorá bude 6. až 9. novembra. Rokovalo sa aj o spoločnej rekondícii SR a ČR, žiaľ, konkrétne slovo nepadlo. Hlavnou zábranou sú finančné problémy tak na Slovensku, ako aj v Čechách. Naša tajomníčka Mgr. Marika Mruzková predniesla veľmi výstižný krátky prejav. Podala informáciu o práci našej AP. Obom stranám záleží na trvalej spolupráci.

Stretnutie bolo spestrené napínavou súťažou v hre v kolkoch, ktorej sa zúčastnili aj Marika Mruzková a Alenka Chudá, ktorá pre víťazov písala diplomy. Rozlúčkou bolo milé a veselé posedenie s tancom v moravskom "sklipku" pri moravskej cimbalovej muzike.

Zuzana Lichtensteinová, Turčianske Teplice

Pekné výsledky našich športovcov

V júni tohto roku sa uskutočnili v Nových Zámkoch Celoslovenské športové hry telesne postihnutých. Pôvodne mala byť aj zahraničná účasť, nakoniec sa stretli a súťažili len telesne postihnutí športovci zo Slovenska.

Súťaže prebiehali v niekoľkých disciplínach. Už prvý deň sa hádzalo oštepom, gránátom a guľou. Kolky pomohol zhadzovať aj dosť silný vietor, odohnal však dážď a až do konca športového zápolenia bolo pekné počasie. V telocvični prebiehali súťaže v stolnom tenise. Boli dobré podmienky aj pre streľbu z pištole a zo vzduchovky.

Slniečko a veselá nálada sprevádzali slalom vozičkárov. Zúčastnil sa ho aj náš sympatický obrnár Lacko Pukk z Nových Zámkov. Pri pohľade na pripravujúcich sa spolujazdcoch s herkulovsky vytrénovanými hornými časťami tiel už-už to chcel vzdať. Napokon prekonal obavy a statočne pretekal. Aj keď neskončil medzi prvými, patrí medzi tých víťazov, ktorí denne zvládajú slalomy a prekážky.

Vítazi športových hier boli vyhlasovaní a odmeňovaní na večierku s tombolou, do ktorej prispeli aj mnohí sponzori. Pri odovzdávaní cien sa nedalo prehliadnuť, že medzi najlepšími bolo veľa našich obrnárov:

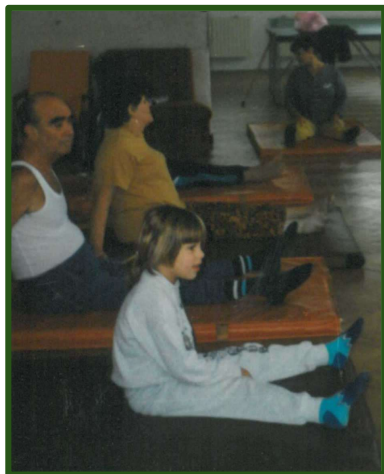
- streľba zo vzduchovky 1. miesto Dušan Šebian
2. miesto Pavol Mlich
- streľba z pištole 1. miesto - Pavol Mlich
- stolný tenis 1. miesto p. Švajda
3. miesto-Ing. František Kán

Čeť všetkým vítázom a zúčastneným!

Magda Sedmíková, Rimavská Sobota

Postrehy jednej účastníčky

Bol sychravý daždivý septembrový deň. Do hotela Chemes na Zemplínskej Šírave sa schádzali účastníci sociálno-rehabilitačného kurzu polio. Na rozdiel od počasia vládla tu veselá atmosféra, ako keď sa zídu ľudia, ktorí sa dávno nevideli. Takmer všetci sme sa už poznali z predchádzajúcich stretnutí a kto bol nový, rýchlo sa zoznánil. Nevieť čím to je, možno naším rovnakým postihnutím, ale dokážeme veľmi rýchlo sa skontaktovať a nadviazať priateľské vzťahy.

Ale už k samotnému pobytu. Priestory hotela Chemes boli priam ako stvorené pre našu rehabilitáciu. Hneď prvý deň popoludní sme mali jednotlivito pohovor s lekárom- MUDr. Špontágom, ktorý nám predpísal procedúry. Kto chcel, mohol ich ešte v ten deň absolvovať. Zariadenie je vybavené elektroliečbou, vodoliečbou, parafínom. Saunu a plavecký bazén sme mali k dispozícii celý deň. Personál sa k nám správal veľmi pozorne, mali sme všetko k dispozícii, cítili sme sa ako doma. Na záver pobytu bolo stretnutie s naším lekárom, ktorý nám urobil veľmi zaujímavú prednášku o post-polio syndróme, o tom, akým spôsobom vznikala detská obrna ešte aj po očkovaní a hlavne, poradil nám,

čo máme robiť, aby sme sa udržali čo najdlhšie v pohybe.

A čo voľný čas? O ten sa nám postarala Mgr. Mruzková - t. j. naša Marika. Osoba neúnavná, plná energie stačila absolvovať nielen procedúry, ale postarať sa aj o náš program. Len štyri spoločenské večierky hovoria za všetko. A to zďaleka nebolo všetko. Rôzne športové hry a súťaže (stolný tenis, šach, plávanie, atď.) spestrili náš pobyt. Naše predposledné spoločenské posedenie sme si "okorenili" voľbou Missky a Missáka polio.

Boj bol neúprosný a tu sú víťazi:
Misskou sa stala Joja Slezáková, Missákom šarmantný Dušan Šebian.

Na druhom mieste sa umiestnili Magduška Sedmíková, inak naša perfektná cvičiteľka, z mužov náš sympatický predseda Dr. Jozef Tlamka.

Spestrením celého pobytu bola 5-ročná Radka, dcérka Šebianovcov. Všetci si ju obľúbili, poctivo absolvovala s nami procedúry a vôbec ju to nezmáhalo, na rozdiel od nás.

Dalo by sa ešte mnoho napísať o našom pobyte, ale možno bude lepšie, keď na budúce prídete aj vy a sami sa presvedčíte.

Pozdravuje vás Alica Suchá, Bratislava

Účastníci SRK Polio pred hotelom Chemes na Zemplínskej šírave

MINULOSŤ PRÍTOMNOSŤ BUDÚCNOSŤ

V ktorej zdravotnej poisťovni?

Pre potreby Informačného systému pre zdravotne postihnutých občanov a pre potreby našej asociácie, ktorá chce hájiť záujmy poliomyelitikov sme vás žiadali, aby ste nám priloženým tlačivom v informátore č. 1 oznámili, v ktorej zdravotnej poisťovni ste poistení. Dotazník nám do stanoveného termínu zaslalo 127 členov, čo je slabá polovica členov.

Stretla som sa s názorom, že keď už bolo po termíne, dotazník ste nezaslali, že aj tak už je neskoro. Neskoro však nie je nikdy. Termín sme uviedli len preto, aby ste dotazník nezaložili. Teda ak ste ho založili, môžete nám ho do konca roka ešte zaslať, alebo stačí aj na hocikakom lístku uviesť vaše, meno, rodné číslo a vašu zdravotnú poisťovňu.

Z doterajších dotazníkov jednoznačne vedie

- Všeobecná zdravotná poisťovňa so 77 poistencami polio,
- s počtom 16 je Chemická zdravotná poisťovňa - Apollo,
- s počtom 11 Vzájomná životná poisťovňa,
- s počtom 6 Poisťovňa ministerstva vnútra,
- po 4 poistencoch polio má
 - Slovenská hutnícka zdravotná poisťovňa Sideria
 - Železiarska poisťovňa Garant,
- po 3 poistencoch má
 - Vojenská zdravotná poisťovňa,
 - Zdravotná poisťovňa Perspektíva a
 - Družstevná zdravotná poisťovňa Druzap.

MMM

§ § § Zákony, ktoré nás zaujímajú § § §

Bývanie zdravotne postihnutých občanov

Priaznivé predpoklady pre riešenie bytovej situácie občanov vytvára najmä Zákon NR SR č. 124/96 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania a Vyhláška MVaVP SR č. 203/96 Z. z. o podrobnostiach obsahu žiadosti, o technických podmienkach a o dĺžke času uskutočnenia stavby, na ktorú sa poskytuje podpora. Súčasne vláda SR v Nariadení č. 181/96 Z. z. o programoch rozvoja bývania vyjadrila prioritný záujem o bývanie zdravotne postihnutých občanov v rámci osobitného programu na výstavbu bezbariérových bytov. Z uvedených právnych noriem vyplýva, že na byt stavebne určený na trvalé bývanie ťažko telesne postihnutej osoby, je možné poskytnúť podporu v nasledovných prípadoch:

- ⌘ výstavba bytu alebo dostavba rozostavaného bytu, vrátane bytu, ktorý sa získa nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru
- ⌘ dodatočné zateplenie rodinného domu
- ⌘ rekonštrukcie bytu a rodinného domu
- ⌘ odstránenie statických chýb bytového domu.

Podpory možno poskytnúť vo forme úveru, nenávratného príspevku, alebo úhrady časti úroku z úveru poskytnutého bankou.

Na byty stavebne určené pre ťažko telesne postihnutých občanov, ktorí spĺňajú podmienky podľa prílohy č. 4 vyhlášky č. 151/1988 Zb. v platnom znení a stavba spĺňa podmienky podľa vyhlášky č. 192/1994 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou možnosťou pohybu, je možno poskytnúť nenávratné príspevky do výšky 20 % obstarávacích nákladov stavby, najviac však 25 000 až 50 000 Sk v závislosti od veľkosti bytu.

Výška nenávratného príspevku vyjadruje rozdiel v obstarávacích nákladoch medzi tzv. bezbariérovým bytom a bytom štandardným, nakoľko stavebnotechnické riešenie bezbariérového bytu je finančne nákladnejšie.

Tlačivá na podanie žiadosti o poskytnutie podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania a informácie k jednotlivým druhom poskytujú pracovníci Okresného úradu, odboru bytovej politiky.

Príspevok na úhradu za užívanie bezbariérového bytu a garáže podľa vyhlášky č. 151/1988 Zb. v platnom znení

- 1) Občanom s ťažkými chorobami nosného alebo pohybového ústrojenstva, ktoré sú uvedené v prílohe č. 4 písm. a) až g) tejto vyhlášky a nevidiacim občanom, ktorí užívajú bezbariérový byt, poskytne okresný úrad opakovaný peňažný príspevok vo výške rozdielu medzi bežnou úhradou za užívanie bytu a úhradou zvýšenou z dôvodu bezbariérovosti, sociálna odkázanosť sa neskúma.
- 2) Občanom uvedeným v paragrafe 43 odst. 1 a 2 (príspevky na kúpu motorového vozidla) môže poskytovať okresný úrad príspevok na úhradu za užívanie garáže a vyhradeného parkoviska do výšky 200, Sk mesačne.

Podľa prílohy č. 3 vyhlášky č. 151/1988 Zb.

Mimoriadne výhody pre ťažko zdravotne postihnutých občanov.

- Mimoriadne výhody I. stupňa (preukaz TP):
 - Nárok na vyhradené miesto na sedenie vo verejných dopravných prostriedkoch pravidelnej hromadnej dopravy osôb, okrem vlakov a autobusov, v ktorých je miesto na sedenie viazané na zakúpenie miestenky.
 - Nárok na prednosť pri osobnom prerokovaní ich vecí, ak toto prerokovanie vyžaduje dlhšie čakanie, najmä státie; za osobné prerokovanie vecí sa nepovažuje nákup v obchodoch, ani obstarávanie platených služieb, ani ošetrenie a vyšetrenie v zdravotníckom zariadení.
- Mimoriadne výhody II. stupňa (preukaz ZTP):
 - Výhody uvedené v odseku 1.
 - Nárok na bezplatnú dopravu pravidelnými spojmi miestnej verejnej hromadnej dopravy osôb (električkami, trolejbusmi, autobusmi a metrom).
 - Zľava vo výške 50% cestovného v druhej vozňovej triede osobného vlaku a rýchliku vnútroštátnej dopravy a vo výške 62% v pravidelných vnútroštátnych spojoch autobusovej diaľkovej dopravy.
- Mimoriadne výhody III. stupňa (preukaz ZTP/S):
 - Výhody uvedené v odsekoch 1 a 2.
 - Nárok na bezplatnú dopravu sprievodu verejnými hromadnými dopravnými prostriedkami v miestnej a diaľkovej doprave.
 - U nevidomých nárok na bezplatnú dopravu vodiaceho psa, pokiaľ nemajú sprievodcu.

Príloha č. 4 vyhlášky 151/1988 Zb.:

Zdravotné postihnutie odôvodňujúce poskytnutie príspevkov na úpravu bytu, na úhradu za užívanie bezbariérového bytu, príspevku na kúpu, celkovú opravu a úpravu motorového vozidla.

Na účely priznania príspevkov na úpravu bytu, na úhradu za užívanie bezbariérového bytu, na kúpu, celkovú opravu a úpravu motorového vozidla i na účely príspevku na individuálnu dopravu sa za ťažkú chybu nosného alebo pohybového ústrojenstva považujú:

- amputačná strata dolnej končatiny v hornej tretine stehna a vyššie,
- amputačná strata oboch dolných končatín v predkolení a vyššie,
- úplná obrna (plégia) alebo ťažké ochrnutie (ťažká paréza) dvoch končatín,
- ankyóza oboch bedrových kĺbov alebo podstatné obmedzenie hybnosti oboch bedrových kĺbov pre ťažké kontraktúry v ich okolí,
- ankyóza oboch kolenných kĺbov alebo podstatné obmedzenie ich hybnosti pre ťažké kontraktúry v ich okolí, v oboch prípadoch so značne nepriaznivým postavením týchto kĺbov,
- výnimočne obdobne ťažké funkčné poruchy na základe viacerých poškodení pohybového systému,
- chondrodystrofia, ak telesná výška postihnutého nepresahuje 120 cm,
- anatomická alebo funkčná strata končatiny.

Výnimka pre ZPO vo veci platenia úhrad diaľničných poplatkov:

Zdravotne postihnutí občania, ktorí majú výnimku z platenia úhrad za užívanie diaľnic a ciest pre motorové vozidlá podľa par. 6 ods. 3 písm. h/ zákona NR SR č. 160/1996 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona č. 27/1984 Zb.,

**sa pri kontrole musia preukázať overenou fotokópiou rozhodnutia,
ktorým sa im priznáva
poberanie príspevku na prevádzku motorového vozidla.**

Dr. Jozef Tlamka

AKTIVITY RADY ASOCIÁCIE POLIO

Hľadáme osamotených obrnárov

Pri zakladaní Klubu AP regiónu Trenčín som na základe evidencie na OV SZTP v Trenčíne oslovila všetkých obrnárov v regióne. Boli medzi nimi aj tri obrnárky, ktoré sú imobilné a do klubu chodiť nemôžu. Jednou z nich je Elenka Dodoková z Trenčianskych Teplíc, s ktorej menom sa v Informátore AP v SR stretávate a sme spolu v telefonickom kontakte. Jej "prednosť" je, oproti druhým dvom, že keď už nie teraz, ale v minulosti sa mohla celkom dobre pohybovať a chodiť medzi ľuďmi. Ozvala sa mi medzi prvými, keď sme zakladali klub. Ale druhé dve sa neozývali.

Nedalo mi to a dohodla som sa s podpredsedníčkou Jojou Slezákovou, že ich pôjdeme navštíviť. Najprv, hoci sme obidve maximálne vyťažené (zamestnanie, rodina, zväzové funkcie), sme si dohodli konkrétny termín a potom vyrazili za Máriou Holíčkovou do Skalky nad Váhom a Sidóniou Robotovou do Trenčianskej Teplej, časti Dobrá.

Obidve obrnárky majú veľa spoločného. Do školy ich nosili iba prvé roky. Kvôli II. svetovej vojne nemohli dokončiť ani základnú školskú dochádzku. Vlastne vždy boli odkázané na pomoc druhých. Pokiaľ sa o ne starali rodičia, šlo to. Dnes je to horšie.

Mária Holíčková je na tom ešte celkom dobre. Na svojom klasickom kľukovo ovládanom vozíku sa dostane do dediny medzi ľuďmi, hoci naspäť hore kopcom jej už musia pomôcť, najčastejšie sú to deti. Ale Sidka Robotová je zabariéovaná medzi štyrmi stenami svojej izbičky. Hoci rodina sa o ňu v základných úkonoch postará, kontakt s obrnármi - spriaznenými dušami, najmä už spomínanou Elenkou Dodokovou z neďalekých Trenčianskych Teplíc udržuje telefonicky alebo listami.

Na návšteve u nej sme sa porozprávali, zaspomínali na Janské Lázně, v spomienkach sme hľadali spoločných známych obrnárov. Snažili sme sa jej poradiť, aby sme uľahčili prekonávať problémy spojené s jej pohyblivosťou. Bola rada, že sa má s kým otvorene porozprávať o svojich problémoch. Nakoniec nám bolo ľúto, že nemáme toľko času, aby sme ju potešili častejšie. Po návšteve mi Sidka už viackrát volala, lenže pri každodennom zhone človek skoro nemá čas ani na to, aby si vypočul niekoho, kto nemá inú možnosť kontaktovať so seberovnými. Ale milá Sidka, myšlienkami sme veľakrát s Tebou. Dôkazom toho nech je i tento článok. A pri príležitosti Tvojich okrúhlych narodenín vyslovujem pranie, aby sme Ťa raz dovedli medzi nás. Veď my, obrnári, sme schopní všetkého!

P.S. Pri tejto príležitosti mi napadlo, že na Slovensku po najrôznejších kútoch najmä malých dedín je veľa podobných Sidiek alebo pánov. Bolo by dobré, ak by si všetci obrnári mohli prečítať náš Informátor, aby vedeli, že nie sú sami.

Ak o niekom podobnom viete, navštívte ho, prosím, a informujte o našej asociácii. Určite mu dobre padne, ak sa bude môcť porozprávať so spriaznenou dušou obrnárskou.

MMM

Zápis z členskej schôdze Asociácie polio v SR dňa 21. 9. 1996 na Zemplínskej Šírave

Prítomní:

podľa prezenčnej listiny 54 členov AP v SR.

Členská schôdza sa uskutočnila v rámci sociálno-rehabilitačného kurzu polio v ORS Chemes na Zemplínskej šírave. Viedol ju podpredseda AP v SR Ing. Bobek.

1. Členská základňa

Mgr. Mruzková informovala o evidencii poliomyelitikov. Štatistické čísla sú zárajúce. Naša členská základňa eviduje do 300 členov, kde je ďalších najmenej 2000 poliomyelitikov?!

Nadalej sa musíme snažiť o rozšírenie členskej základne.

V tejto súvislosti informovala o novej podobe prihlášky za člena AP.

2. Aktivity AP do konca roka 1996

- víkendové koncoročné stretnutie v ORS Chemes na Zemplínskej Šírave, kde očakávame zaktivizovanie členskej základne východného Slovenska
- vydanie ďalšieho čísla informátora AP do víkendového stretnutia.

3. Pripravované aktivity AP na rok 1997

- Výlet do Janských Lázní - členská základňa jednoznačne trvá na uskutočnení výletu s predbežným termínom maj 1997. Je potrebné uvažovať s polopenziou a preveriť viacej možnosti ubytovania i dopravy. K doprave bol návrh, aby autobus vychádzal z Košíc a na stanovených miestach priberal ostatných účastníkov zájazdu.
- Víkendové stretnutie v RZ Máj Piešťany s predpokladaným termínom jún 1997. Súčasťou stretnutia by bol odborný seminár a návšteva výstavy Unireha v Trenčíne.

- Sociálno-rehabilitačný kurz - podľa možnosti v prázdninovom termíne. P. Mruzková upozornila, aby sa na kurz prihlásili všetci záujemcovia bez ohľadu, či boli v predchádzajúcom roku. Až pri veľkom záujme sa bude robiť výber.

4. Aktivizácia východoslovenského regiónu

Rada AP odporučila vytvoriť skupinu ľudí (Ing. Lukáč, Lehocká, Vajdová, Petrik), ktorá by sa pokúsila rozšíriť členskú základňu a zaktivizovať členov v regióne.

5. Rôzne

- informácia Mgr. Mruzkovej o výjazdovom zasadnutí AP ČR vo Veselí nad Moravou,
- reprezentácia na abilympiáde v Prešove - naša členka p. Krupková získala 1. miesto v aranžovaní kvetov,
- informácia o Celoslovenských športových hrách TP v Nových Zámkoch – účasť našich členov. D. Šebian, Ing. F. Kän, M. Sedmíková, p. Švajda, P. Mlich, L. Pukk.

6. Podnikateľské aktivity

Výzva Rady AP k prítomným členom o vytvorenie podnikateľských aktivít v rámci asociácie zostala bez odozvy.

7. Diskusia

- členovia navrhovali možnosti realizácie sociálno-rehabilitačných kurzov v kúpeľoch Číž, Nočné sanatórium Dusia Šaľa Šoporňa, Zástupcovia rady prevaria možnosti.
- úloha pre legistatívnú komisiu - pokúsiť sa legistatívne zabezpečiť u zamestnávateľa možnosť voľna v prípade nepriaznivého počasia (poľadovica) pre TP zamestnanca, aby nemusel čerpať dovolenku.

Zemplínska šírava 21. 9. 1996, zapísala: Ing. Slezáková

*Poznámka: Víkendové koncoročné stretnutie v ORS Chemes na Zemplínskej šírave sa neuskutoční, nakoľko v zariadení nebol do konca roka ani jeden voľný víkend. Na miesto toho je v dňoch 22.- 24. novembra jesenné víkendové stretnutie v hoteli Máj v Piešťanoch.

VAŠE LISTY • VAŠE LISTY • VAŠE LISTY

Milá redakčná rada,

určite nie som sám, ktorý vám chce poďakovať za taký zásluhný čin, že ste sa podujali vydávať časopis. **Náš časopis!** Určite to stálo veľa námahy a nemalé úsilie celého kolektívu.

Veľmi pozorne som si ho prečítal. Myslím, že je to to, čo potrebujeme, aby sme sa aspoň takto trošičku spoznali, pošťazovali sa na svoje problémy, poradili sa so skúsenejšími, podelili sa so svojimi dojmami a zážitkami. Ale to by chcelo asi viac písania chtivých členov AP. Pri dnešnom systéme a životnom rytme, ale aj pri všeobecnej apatii voči akémukoľvek spolčovaniu sa, asi nebude veľa príspevkov. Jeden taký by som mal. Aj keď nie veľmi pekný, ale poučný.

V chronologickom slede vzniku Asociácie polio na Slovensku som sa dočítal o vzniku Klubu AP v Bratislave so štrnástimi členmi. A to bude asi aj všetko. V súčasnosti iba zopár členov klubu sa stretáva v rekondično-rehabilitačnej telocvični OMD na Športovej ulici 5, ktorú nám prepožičiava OMD (Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR) za takmer symbolický poplatok. Stretávame sa každý pondelok od 16.00 do 18.00 h a v stredu od 17.00 do 19.00 h, aby sme si vymenili dojmy, pocítili na skutočne výbornom zariadení alebo len tak, zahrali si pingpong. Skutočná klubová atmosféra, fajn.

Touto cestou by som chcel ešte raz pozvať aj ostatných „lenivcov“ z Bratislavy, aby prišli medzi nás a popritom urobili aj niečo pre seba a svoje narušené zdravie (propagačný materiál o vzniku tejto telocvične som osobne spoznal takmer 40-tim poliomyelitikom v Bratislave).

Ale teraz jeden krajší postreh:

Účasťou na Challenge day - Dni pohybu - sme prispeli k úspešnému priebehu podujatia v tejto telocvični. Pingpongového turnaja sa zúčastnili z AP v SR manželia Suchí a M. Stillehammer. Turnaj bol dotovaný sponzorskými darmi prednostu Obvodného úradu Bratislava III za jeho osobnej účasti a aj jeho exhibičným zápasom. Po tenisovom turnaji hrali členovia OMD loptovú hru BOCCIA, takže deklarovaná štvrt hodinka pohybu sa pretiahla až do večera. Ale bolo fajn!

A tak to má byť. Vždy a všade!

Miloš S., Bratislava

Milí priatelia,

S radosťou som uvítala vznik našej asociácie a teraz už aj vznik a "narodenie" prvého čísla Informátora AP. Je bohatý svojim obsahom na rôzne rady pre nás, vrátane zdravotných.

Chcela by som prispieť jednou skromnou radou - na zlepšenie našej zosúvajúcej sa vekom-kondície. Milo ma prekvapil môj synovec - ešte študent, keď mi priniesol ako darček činky, aby som si nimi posilňovala moje čiastočne ochrnuté ruky. Vedel, vypátral to asi odo mňa, že udržím v mojich rukách najviac ich váhu 0,50 kg.

Tieto činky sú vzhľadom aj na hmat a udržanie v rukách veľmi šikovné, ich dĺžka je 12 cm, v priemere sú 3,5 cm hrubé, takže sa veľmi dobre a s istotou dajú obopnúť prstami rúk, aby nám náhodou pri cvičení nevypadli a zvlášť dobré na nich je, že v dotykovej časti sú vyplnené molitanom, takže je tu možnosť jemného zovretia do ruky. Mali by byť k dostaniu v predajniach so športovými potrebami, cenu bohužiaľ neviem, bol to dar.

Záverom úprimná vďaka za všetky informácie a rady v Informátore AP, za obetavú prácu všetkých, ktorí sa na obsahu podieľali a našej Rade Asociácie polio v SR zo srdca prajem okrem zdravia nevysychajúci elán v začatej a pre nás obrnárov veľmi osožnej práci. Vašu šfachetnú snahu si veľmi vážime!

Vaša Elena Dodoková, Trenčianske Teplice

Čo tomu říkáte?

Jsem člověk zasažený virusem dětské obrny. Šťastně jsem tomu, díky své vitalitě v mladosti, odolal. Jenomže, jak jsem začal rozum bráti a pomalu dospívat v mladíka, zjistil jsem, že v tom lidském společenství není něco v pořádku.

V zásadě jsem optimista a vůbec se nevyhýbám humoru, spíš naopak. Mám mnoho známých a dobrých kamarádů, ale přece jenom mezi zdravými mi něco chybělo, nějak jsem jim vadil. Děvčatům při tancování a chlapcům při kopané.

Kde jsem se skutečně dobře cítil, bolo prostředí mezi svými – obrnáři. V malém lázeňském městečku, kde o obrnářích všechno vědí, kde zdraví sú spříznění. Doktoři, sestřičky, rehabilitační pracovníci, servírky aj údržbáři.

Nejvíce to začínám přežívat teď, kdy mi stářím ubývá sil a budu muset někoho ze svých nejbližších prosit o moje opatrování. Nebude mu to možno vyhovovat. On je přece mladý a zdravý a chce si něco v životě užít.

S hrůzou přemýšlím o tom, že skončím v některém ze současných starobinců, mezi lidmi s různými letargickými a duševními poruchami. V prostředí zapáchajícím močovnínou, potom a lidskými výkaly, mísící se s dezinfekcí.

Dost často si nejeden našinec povzdechl, že by dal všechno za to, kdyby mohl svůj život dožít v důstojném a klidném prostředí, obklopený lidmi, kteří ho musí pochopit. Asociace polio v Slovenské republice mi dává určitou naději svým zaměřením na rozvoj aktivity, solidarity, vzájemné pomoci a spolupatričnosti (viz. Informátor AP, roč. 1, č. 1, 1996).

Obracím se touto cestou na všechny obrnáře, na jejich známé a příbuzné, aby se zamysleli nad mou úvahou a napsali mi svůj názor na tuto situaci. Možná budete mít i dobrý nápad, který by se nechal realizovat tak, aby to přineslo užitek a zlepšení perspektivy do života obrnárov.

Josef Staněk

Z českého informátora AP o post-poliomyelitickom syndróme

Vážení přátelé,

každého z nás trápí více či méně nejrůznější neduhy, které mohou souviset s naší dlouholetou životní partnerkou – obrnou. Dr. Rolf Kießig z Lékařské akademie v Magdeburgu se touto problematikou zabývá a v r. 1993 vydal brožuru, kde zpracovává výsledky oficiálního výzkumu post-polio syndromu (dále jen PPS), který bol vykonávaný v jižní Austrálii. Publikace je určená lidem, kteří polio prodělali, jejich rodinným příslušníkům a přátelům, ale aj lékařům, terapeutům, ošetrovatelům a pečovateli. Na pokračování vám budeme přinášet překlady jednotlivých kapitol, které vám mají poskytnout praktické rady a informace.

Za odbornou pomoc při překládání odborných termínů děkuji MUDr. S. Tůmové, MUDr. M. Neubergerové a MUDr. Z. Drškovi.

Mgr. Jana Bechyňská

Čo sú "neskoré následky po polio" alebo PPS?

Je treba rozlišovať medzi primárnymi (pôvodnými) následkami a neskorými následkami.

Primárne efekty po polio sú napr.:

- deformácie kostry, chybné postavenie kĺbov a ich stuhnutie, obmedzenie hybnosti, ktoré je možné vysvetliť svalovou slabosťou alebo ochrnutím svalov,
- nerovnaká dĺžka končatín,
- osteoporóza (rednutie kostí), ktorá môže mať za následok časté zlomeniny,
- bolesti, ktoré sú zavinené nesúmerným zaťažovaním a to je spôsobené ne-normálnou telesnou mechanikou,
- nervové podráždenia, ktoré sú zavinené dlhodobým používaním barlí alebo vozíka,
- opuchy dolných končatín,
- neschopnosť tolerovať chlad, čo spôsobuje nedostatočný krvný obeh,
- črevné ťažkosti, ktoré môžu vyvolávať zápchy,
- ťažkosti pri dýchaní.

Kto pred rokmi prekonal polio, pozná tieto vyššie menované príznaky buď všetky, alebo v najrôznejších kombináciách.

Neskoré následky po polio sa prejavujú naproti tomu novými symptómami (príznakmi). Tie sa objavujú až po období maximálnej regenerácie u osôb, ktorých kondícia sa zdala byť už dlhú dobu stabilná. Je možné sa domnievať, že objavenie nových príznakov možno vysvetliť druhou pomaly postupujúcou fázou degenerácie, ktorá sa prejaví až mnoho rokov po pôvodnej infekcii.

Všeobecné príznaky neskorých následkov sú:

- zvýšená únava, ktorú nie je možné v mnohých prípadoch vysvetliť zvýšenou telesnou námahou,
- strata sily a vytrvalosti,
- bolesti svalstva alebo kĺbov,
- problémy s dýchaním, prehltaním a hovorením.

Tieto neskoré následky sa prejavujú len u niektorých osôb, ktoré polio predtým prekonali. Je možné, že niekto zistí u seba príznaky len z jednej vyššie menovanej skupiny, ale môže dôjsť aj ku kombináciám. Pretože pôvodná nákaza vírusom polio mohla odznieť len v ľahkej forme (tzv. chrípková nákaza) bez špecifických pôvodných príznakov (ochrnutie, strnutie šije a i.), je možné, že sa u týchto ľudí môžu objaviť príznaky, ktoré sú vlastne oneskorenými následkami po polio. Na to by mali myslieť obzvlášť lekári, ktorí sa často ocitnú pred diagnosticky neriešiteľnými prípadmi.

O neskorších následkoch po polio sa hovorilo už v roku 1875 vo Francúzsku. Tiež v Rakúsku, Nemecku a v USA nebola táto problematika na prelome storočia neznáma (literatúru je možné si vyžiadať). Bohužiaľ, sa ale v Európe na túto problematiku úplne zabudlo, i keď v roku 1948 bol termín „neskoré následky po polio“ v vtedajšej NDR použitý.

Aké sú príčiny PPS?

Ešte dodnes nie je presne známe, čím je PPS vlastne vyvolaný. Mohli by to byť dokonca rôzne príčiny, alebo by sa mohlo jednať o spolupôsobenie rôznych okolností, ktoré ovplyvňujú vznik a vývoj nových príznakov. Predkladáme vám niektoré moderné poňatia vzniku neskorých následkov po polio:

- Mnohí bádatelia sa domnievajú, že PPS by mohol byť vysvetlený dlhodobým nerovnomerným zaťažovaním telesnej sústavy, ktoré súvisí s tým, že niektoré svalové skupiny boli ochrnuté a stali sa nefunkčné, ale u niektorých svalových skupín sa zachovala funkčnosť úplne alebo čiastočne. Inými slovami sa nejedná o „nové stavy“, ale o logické následky „starých“ príznakov. Odporcovia tohto názoru poukazujú na to, že PPS môžu trpieť i osoby, ktoré mali pôvodne len veľmi ľahké ochrnutia alebo naopak tí, u ktorých sa u svalových skupín nezachovala vôbec žiadna funkčnosť.

- Iní bádatelia sú toho názoru, že známky a príznaky starnutia sú zreteľnejšie u ľudí, ktorí predtým prekonali polio. Mohlo by to byť spôsobené tým, že po ochoreniach, pri ktorých došlo k ochrnutiu, sa znížil počet motoneurónov. Protiargument spočíva v tom, že PPS sa môže objaviť v každom veku - všeobecne k nemu dochádza pred 60. rokom veku, kedy počet motoneurónov klesá u každého človeka. Ale u ľudí, ktorí už prekročili 60 rokov veku, musíme brať do úvahy kombináciu oboch možností.
- Jedna z najranejších úvah o vzniku PPS spočívala v tom, či sa nákaza vírusom polio nevráti, t. j. že sa vírus polio reaktivuje (*oživuje pozn. prekladateľa*). Tento názor je pochopiteľný, pretože niektoré „nové“ príznaky sa veľmi podobajú tým „starým“ (bolesti, slabosť, ťažkosti pri dýchaní). Testy, ktoré ale mali dokázať vírus polio u osôb trpiacich neskorými následkami, boli negatívne. Je totiž nepravdepodobné, že by v nervovom systéme mohli zostať vírusy tak dlhú dobu aktívne. Nie je teda žiadny dôvod k obavám, že sa jedná o novú nákazu vírusom polio. Neskoré následky po polio nie sú nákazlivé.
- Existujú dôvody k domnienke, že sa u ľudí, ktorí predtým prekonali polio, zmenil stav imunity (odolnosť proti nákaze - pozn. prekl.). Štúdie, ktoré boli vykonávané na základe autopsie, t. j. odobratím vzoriek miechy zomrelým osobám, ktoré dlho pred svojou smrťou prekonali polio, zreteľne preukázali známky zápalových procesov. Bolo to neočakávané zistenie. Pri inom šetrení boli zápalové zmeny preukázané ako v plne regenerovaných svaloch, tak aj vo svaloch, ktoré boli pôvodne nákazou ušetrené. Iní bádatelia ale pri svojich šetreniach nemohli tieto zistenia o imunologických a zápalových zmenách potvrdiť, a tak zostáva v tomto ohľade ešte mnoho otázok nezodpovedaných.
- Niektorí postihnutí, ktorí u seba zistili príznaky PPS, boli svojimi lekármi mylne informovaní, že trpia progresívnym ochorením motoneurónov, tzv. amyotrofickou laterálnou sklerózou. Táto diagnóza je strašná a nezodpovedná, pretože táto choroba má búrlivý a fatálny priebeh. Našťastie existujú rozdiely medzi týmito dvoma chorobami, pričom ten najdôležitejší rozdiel je skutočnosť, že PPS neohrozuje život a prebieha pomaly a mierne, i keď môže často dôjsť k problémom pri dýchaní. Súčasná vedecká literatúra obe choroby jasne oddeľuje.
- Podstatou najčastejšie akceptovaného poňatia je skutočnosť, že nervovo svalový komplex má pri PPS sklon k nadmernému opotrebovávaniu, pretože je k dispozícii menej nervových buniek, menej aktívnych svalových vlákien a obeh je v oblastiach, ktoré boli zasiahnuté vírusom polio, značne obmedzený. Neprimeraná námaha svalstva a nervov, ktoré trpia neskorými následkami, tento proces ešte urýchľujú. Pritom je nutné chápať pojem „neprimeraná námaha“ ako relatívny. Opotrebenie sa prejavuje rýchlejšie v oblastiach postihnutého svalstva, pretože tam musia svaly a nervy zvládnuť podstatne tvrdšiu a náročnejšiu „prácu“, aby sa vysporiadali s požiadavkami bežného života. V svalstve,

v ktorých je možné preukázať PPS, je k zotaveniu potrebný podstatne viac času, než u normálneho svalstva.

Na únavu z preťažovania si sťažuje väčšina postihnutých. Únava sa môže prejaviť u všetkých svalov, tak v oblasti trupu (vrátane prsného svalstva), hltanu a úst, tak aj v ramenách a dolných končatinách.

(Pokračovanie nájdete v dvojčíslie v roku 1997, dokončenie nájdete v dvojčíslie v roku 1998)

Spoločenská kronika

Aby sme sa lepšie poznali a osobne oslovovali, napadla mi myšlienka zablahoželať vždy tým, ktorí sa dožívajú okrúhleho životného jubilea. Keďže pri zostavovaní prvého čísla Informátora tento nápad ešte nebol, bude to prehľad jubilantov za celý rok.

Ako skupina občanov postihnutých po polio sme vekom 40 a viac roční – skoro sami jubilanti. Veru, aj ja som zostala prekvapená, koľko päťdesiatnikov a štyridsaťpäťročných nám v tomto roku pribudlo. *A i tým, ktorí do konca roka len svoje výročie oslávia*

BLAHOŽELÁME!

75 rokov

2.9. **Vladimir Majerčiak**, Partizánska Ľupča

70 rokov

18.3. **Suchý Rudolf**, Bratislava

19.6. **Šimková Magdaléna**, Ružomberok

65 rokov

19.3. **Jozefa Ščúriková**, Zákopčie

20.4. **Margita Peťková**, Humenné

23.9. **Klárka Kalvosterová**, Brieštie

28.11. **Gabriela Buzalková**, Liptovský Mikuláš

60 rokov

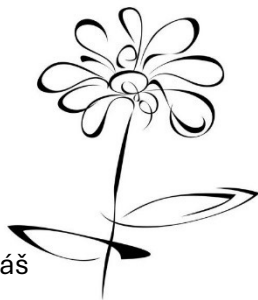
27.1. **Helena Takáčová**, Rimavská Sobota

13.9. **Helena Bodyová**, Spišská Nová Ves

19.11. **Alžbeta Krupková**, Humenné

26.11. **Sidónia Robotová**, Trenčianska Teplá - Dobrá

1.12. **Žofia Lešková**, Bratislava

55 rokov

- 3.1. **Terézia Čižmárová**, Košice
- 4.4. **Veronika Kužmová**, Humenné
- 8.7. **Rudolf Vánik**, Trenčín
- 25.9. **Mária Michaletzová**, Bratislava
- 1.10. **Helena Gálisová**, Dolné Chlebany

50 rokov

- 6.1. **Marcela Crkoňová**, Púchov
- 21.1. **Zuzana Auxtová**, Rimavská Sobota
- 13.2. **Stanislav Gajdoš**, Bratislava
- 22.2. **Miloslav Stilhammer**, Bratislava
- 9.3. **Ing. Jaroslav Bobek**, Čadca
- 28.3. **Edita Adamková**, Bratislava
- 30.5. **Helena Lacková**, Levoča
- 10.6. **Anna Samáková**, Trenčín
- 17.6. **Eva Balkovská**, Košice
- 23.6. **Zdeněk Soukup**, Tatranská Šuba
- 25.6. **Ernest Horváth**, Mýtne Ludany
- 8.9. **Mária Ivančíková**, Vyšné Ružbachy
- 9.11. **Helena Jurícková**, Ružomberok
- 13.11. **Angelina Sobínová**, Dobrá Voda
- 16.12. **Peter Petrínek**, Zvolen
- 17.12. **Anna Viskupová**, Nitra

45 rokov

- 6.1. **Viera Turňová**, Rimavská Sobota
- 20.2 **Olga Bařinková**, Praha
- 26.2. **Ján Dlabal**, Košické Oľšany
- 4.3. **Vladimír Hruška**, Martin
- 23.3. **Mária Oravcová**, Krupina
- 27.3. **Jarmila Pauerová**, Dechtice
- 25.3. **Peter Petrík**, Košice
- 27.5. **Mgr. Ičov Viera**, Košice
- 26.6. **Emília Franková**, Kostolany pod Tribečom
- 20.8. **Jozef Baričk**, Čadca

29.9. **Klukáňová Monika**, Žilina
15.11. **Štefánia Krúpová**, Dubnica nad Váhom

40 rokov

18.1. **Stanislav Stašík**, Prešov
30.1. **Ján Samko**, Bratislava
25.10. **Michal Bednár**, Levoča
7.11. **Eva Porubská**, Trenčín
13.12. **Ing. Anna Kneysová**, Praha
25.12. **Ing. Gabriela Mižáková**, Pavlovce nad Uhom

Zloženie Rady Asociácie polio v SR

Predseda:	Dr. Jozef Tlamka
Podpredsedovia:	Ing. Jaroslav Bobek Ing. Jozefína Slezáková
Tajomníčka:	Mgr. Mária Mruzková
Hospodárka:	Ing. Alena Chudá
Členovia:	RNDr. Ján Bezecný – ortopedické pomôcky Ing. Jozef Danek – informačný systém Mgr. Zora Kmeťová – kontakt so zahraničím Emília Staňáková - evidencia členov
Revízna komisia:	Anna Porembová - predsedníčka Magda Sedmíková – členka Zuzana Lichtensteinová – členka

Všetky funkcie v Rade AP v SR sú dobrovoľné,
majte preto strpenie, ak nie je všetko ihneď vybavené.
Ďakujeme.

Vydala: Asociácia polio v SR so sídlom v Trenčíne pre svojich členov Zostavila: Mgr. Mária Mruzková Grafické spracovanie a fotokópie: MC TVAR Trenčín • Tlač: T-expres Trenčín
--

Asociácia polio v Slovenskej republike so sídlom v Trenčíne SZTP, ul. M. Rázusa 3, 911 01 Trenčín

Asociácia polio v SR bola založená v roku 1992 a je súčasťou Slovenského zväzu telesne postihnutých. Združuje zdravotne postihnutých občanov s následkami po prekonanej poliomyelitíde - infekčnej detskej obrne.

Asociácia zamerala svoj program:

na rozvoj aktivity, solidarity, vzájomnej pomoci a spolupatričnosti s cieľom zlepšenia situácie v liečebno-preventívnej, rehabilitačnej a kúpeľnej starostlivosti a na riešenie špecifických problémov poliomyelitikov. Informačnou a sociálno-poradenskou činnosťou chce prispieť k uľahčeniu ich životných podmienok. Pre svojich členov organizuje pobytové sociálno-rehabilitačné kurzy, spoločné víkendové stretnutia a v regiónoch, kde je väčšia koncentrácia členov vytvára kluby asociácie polio.

Prvoradou úlohou asociácie je

registrácia všetkých občanov postihnutých následkami po poliomyelitíde.

Podľa štatistických údajov je na Slovensku asi 2 tisíc poliomyelitikov. Po rozdelení ČSFR, kedy nemáme možnosť liečiť sa v Jánskych Láznach, väčšina z nás zatrpkla a nemá záujem o členstvo v asociácii polio. Doposiaľ nás je registrovaných do 300 členov. Ale ak sa chceme dožadovať svojich práv a riešenia problémov, musíme o sebe vedieť. Ak máte záujem o naše členstvo prihláste sa na horeuvedenú adresu a o asociácii informujte aj ďalších „obrárov“.

Nakoľko finančné prostriedky získavame z členských príspevkov. privítame od každého priaznivca akúkoľvek materiálnu alebo finančnú výpomoc.

Kto nám fandí

naše číslo účtu v Slovenskej sporiteľni v Trenčíne je: 157448-209/0900,
IČO: 12664979.